

Sekmadienį, balandžio 28 dieną, minimos aktoriaus Donato Banionio gimimo 100-osios metinės.

D. Banionis gimė 1924 metų balandžio 28 d. Užaugęs Kaune, septyniolikmetis Donatas buvo priimtas į Juozo Miltinio teatro studiją ir išvažiavo į Panevėžį, kuriame kūrė ir gyveno daugiau nei 60 metų.

Griežta Juozo Miltinio disciplina išugdė atsakingumą ruošiantis kiekvienam vaidmeniui, gilinantis į kiekvieno kuriamo personažo psichologiją. Aktorinio meistriškumo prasme iškilūs vaidmenys tokie, kaip Vilis Lomenas (A. Milerio „Komivojažierio mirtis“), Bekmanas (V. Borcherto „Lauke, už durų“), Edgaras (A. Strindbergo „Mirties šokis“) teatre, Vaitkus (V. Žalakevičiaus „Niekas nenorėjo mirti“), Goja (režisieriaus K. Volfo „Goja“), Krisas Kelvinas (režisieriaus A. Tarkovskio „Soliaris“) kine, išgarsino šį aktorį kaip psichologinio, gilaus personažų perteikimo meistrą. „Kiekvienas vaidmuo turi būti išskirtinis, antraip tai tebus savęs tiražavimas, pakartojimas to, ką darei anksčiau“, – sakė aktorius. Ir žiūrovai vertino šias aktoriaus savybes. Ir ne tik žiūrovai – aktorius buvo apdovanotas tarptautiniame Karlovi Varų, Sofijos kino festivaliuose, dalyvavo Kanų kino festivalyje, pelnė valstybinę premiją Vokietijoje, jis – Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas, apdovanotas Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordino Komandoro kryžiumi, ordino „Už nuopelnus Lietuvai“ Komandoro didžiuoju kryžiumi, jam įteikta „Sidabrinė gervė“ už istorinį indėlį į kiną ir daugybę kitų apdovanojimų.

Visgi jau sulaukus pripažinimo ir daugybės kvietimų filmuotis įvairiose šalyse, Donatas visada sugrįždavo į Panevėžį, į „savo“ dramos teatrą. „Žmogui svarbiausia yra žemė. Iš tolimiausių galaktikų grįžti į tėviškę, į savo jaukų nedidelį miestą, kur visa tai kadaise prasidėjo, į savo pastogę, kurion atsibeldi poilsiui, į savo teatrą, kuriame pirmasis tavo mokytojas Miltinis, tavo bičiuliai (...)“, – yra sakęs Donatas.

Lietuvos kinematografininkų sąjunga Donato Banionio 100-mečio proga jau nuo vasario mėnesio kviečia į filmų su D. Banioniu peržiūras pavadintas „Kinas pagal Donatą“. Filmai jau buvo rodomi Vilniuje, Kaune, Jurbarko, Klaipėdoje, Šiauliuose, Trakuose, Jonavoje. Peržiūros taip pat planuojamos Panevėžyje ir kituose miestuose. Retrospektyvoje „Kinas pagal Donatą“ pristatomi svarbiausi, bet skirtingi D. Banionio vaidmenys filmuose „Niekas nenorėjo mirti“ (rež. Vytautas Žalakevičius), „Goja arba sunkus pažinimo kelias“ (vokiečių rež. Konradas Wolfas), „Bethovenas. Gyvenimo dienos“ (vokiečių rež. Horst Seemann), „Andrius“ (rež. Algirdas Araminas), „Adomas nori būti žmogumi“ (rež. Vytautas Žalakevičius) ir kiti.

Balandžio 24 d. filmo „Goja, arba sunkus pažinimo kelias“ (Rež. K.Wolf) peržiūra Vilniuje, Skalvijos kino teatre, A.Goštauto g.2

Balandžio 25, 26, 27 d. filmų retrospektyva Panevėžyje, Kino centre „Garsas“, Klaipėdos g. 146

Lietuvos teatro sąjunga ir Teatro sąjungos meno kūrėjų asociacija **balandžio 29 d. 16 val.** organizuoja renginį „Nepamiršti“, skirtą kino ir teatro aktoriaus Donato Banionio 100-mečiui. Meninio akcento „Žvaigždžių siena“ atidarymas. Pirmosios žvaigždės skirtos Juozo Miltinio dramos teatro iškilioms asmenybėms: Donatui Banioniui, Juozui Miltiniui, Broniui Babkauskui, Eugenijai Šulgaitei, Stasiui Petronaičiui. Pranešimas „Donato Banionio teatrinė kūryba“. Pristato žurnalistas, režisierius, teatro apžvalgininkas Julijus Lozoraitis. Režisieriaus Henriko Šablevičiaus Dokumentinis filmas „Aš – vargšas karalius“. Filmą pristato Lietuvos kinematografininkų sąjunga, režisierius Raimundas Banionis, filosofas Arvydas Juozaitis.

Lietuvos teatro sąjunga, Teatro g. 8, Vilnius

Donato Banionio šeimos sukurtas fondas **balandžio 30 d. 17 val.** kviečia į paminklinės **skulptūros** aktoriui **atidengimą** Panevėžyje, prie J. Miltinio dramos teatro ir dėkoja rėmėjams, kurių dėka pavyko įgyvendinti sumanymą pastatyti aktoriui skulptūrą.

Panevėžio apskrities Gabrielės Petkevičaitės-Bitės viešoji biblioteka **balandžio 30 d. 18 val.** organizuoja **atminimo vakarą** „Galingai įsiliejęs teatro intakas. Kino ir teatro aktoriui Donatui Banioniui – 100“ Panevėžio muzikiniame teatre. Bus eksponuojama D. Banionio gyvenimą ir kūrybą pristatanti paroda. Pranešimą skaitys viena geriausių šalies teatrologų Daiva Šabasevičienė.

Panevėžio muzikinis teatras, Nepriklausomybės aikštė 8, Panevėžys

